

A Szentírás jelentősége mellett az egyházi, egyházjogi hagyományra is utal Barsi atya. A gyakorlat hagyománya és az ezt szabályozó jogi megoldások rendkívül sokfélék, a mai útkeresés számára is hihetetlen gazdagsággal kínálják az egyházi élet megoldásának lehetőségeit. Nem arra való, hogy egyiket kiválasztva az összes többről hallgassunk, és azt a látszatot keltsük, mintha az általunk választott lenne a helyes és követendő, a többi pedig elhajlás. Barsi atyának nagyon is tudnia kell, hogy milyen nagy különbségek voltak és vannak a püspök- és a papszentelési kritériumok között a keleti egyházi gyakorlatban. S azt is, hogy milyen okok vezettek oda, hogy a nyugati gyakorlat eltért az ősi keletitől. Azt állítani, hogy az "ősi gyakorlat" szerint nős emberek feleségük beleegyezésével lemondtak a nemi életről, rendkívül erős torzítás. Valójában az orthodox hagyományban a püspökök egyre inkább a szerzetesek közül lettek kiválasztva, s a papok és diakónusok általában nősek. Tehát a cölibátus nem a papság vagy püspökség megélésének és megfelelő gyakorlásának feltétele, hanem a szerzetességé, ami nagyszerű hivatás és fénylő karizma. Szemléleti ficam ezt a karizmat, amely ingyenes ajándéka Istennek, pusztán negatív szentelési előfeltétellé degradálni. Az pedig súlyos tévedés, hogy a cölibátus fogadalma visszavonhatatlan. A szerzetesség örök fogadalma igen, de a papság cölibátus fogadalma nem. Egyébként is az egyház tanítása különbséget tesz a szerzetesség szüzességi és a papság cölibátus fogadalma között.

A Trullói Szinódus (691/692) ugyan nem egyetemes, de az orthodox egyházak számára máig is igen rangos. Dekrétumai az akkoriban hatályos szinte összes egyházjogi döntést tartalmazzák. Jelentősége éppen az, hogy a keleti és nyugati teológiai felfogás és rituális gyakorlat közötti elkülönülés egyik mérföldköve. A szinódus cölibátusra vonatkozó rendelkezése visszautasítja azt a nyugati egyházi illetéktelen túlkapást, miszerint a papoknak cölibátusban kellene élnie. A római joghatóság keletre való kiterjesztésének ehhez kapcsolódó visszautasítása a közismert 1054-es bullában is szerepel, amely a nyugat-keleti egyházszakadésként ismert. VII. Gergely pápától származik az előírás, aki egyébként maga is szerzetes volt, hogy a nős papok tartózkodjanak a nemi élettől. Ez a későbbi Lateráni Zsinat rendelkezésének előzménye, amely azzal az indokkal érvényteleníti a felszentelt papok házasságát, hogy a nászágy és a tisztátalanság összeilleszthetetlen az élet-szentséggel és az oltár szolgálatával. Amint a Szentírásból sem szakszerű egyes mondatokat kiragadni s arra érveket és elméleteket építeni, ugyanúgy az egyházi hagyomány esetében sem. Még ha történetileg helyes is ezekre a forrásokra hivatkozni, keresztény teológiai és lelkeségi szempontból nem megfelelő ma is fenntartani a nemi életről való ilyen gondolkodást. S főképpen tart-

hatatlan a házasságon belüli nemi életet szembe helyezni a szentségi élettel és a papi szolgálatra való méltósággal vagy alkalmassággal.

Leginkább azonban azzal vezet felre Barsi atya a rá figyelő híveit, hogy a papságról az Eukarisztia megemlézése nélkül tárgyal. Teológiai és lelkipásztori szempontból ugyanis a paphiány elsősorban azért drámai fejlemény, az egyház vezetésének azért sürgető kötelessége a papságba kerülés feltételeinek újragondolása, mert az egyháznak nincs joga megfosztani a híveket az Eukarisztiától és a bűnbocsánat szentségétől.

A katolikus teológiai logika az Eukarisztiából indul ki, a keresztény élet elsődleges forrásából és az eukarisztikus közösségből, amelynek középpontjában a kenyértörés révén van jelen Krisztus. Még ha igaz is lehet, hogy hívő hiány is van Magyarországon, de még mindig sokkal több hívő van, aki a paphiány miatt nem vehet részt heti rendszerességgel az eukarisztikus lakomán, köznyelvi nevén a szentmisén. Még ha igaz is, hogy a hívő közösségek irányításához katekéták és más lelkipásztori munkatársak is elégségesek lehetnek, ez nem pótolja azt, ami a leglényegesebb, az Eukarisztiát. Igaz, hogy az Ige liturgiákat nem "csonka-misének" kell felfogni, de az isteni Ige hatékony hirdetését a papságtól ugyanúgy el kell várni, mint a diakónusoktól. A legnagyobb teológiai és egyházfegyelmi kihívás tehát az Eukarisztia ünneplésének biztosítása, s ehhez képest másodlagos, hogy az egyház milyen feltételekkel teszi ezt lehetővé. A kortárs teológia számos megoldást kínál, melyek közül a viri probati felszentelése a legismertebb. Ezen túl felvetődik az időleges papi szolgálat, a közösség által kiválasztottak közös felruházása az eukarisztikus lakoma elnökségének jogával, a kettős rítus támogatása (görög katolikus papok római katolikus Eukarisztia ünneplése), a katolizált anglikán papok szolgálatának igénybe vétele stb.

Egyetérthetünk Barsi atyával abban, hogy a viri probati felszentelése nem old meg minden problémát az egyházban. Semmiképpen nem helyettesítheti a Krisztusnak való teljes életátadást, a mély és elkötelezett imádságot. Mindezek mellett azonban el kell várnunk a tekintélyes lelki írótól, hogy megalapozott, árnyalt és igényes teológiával tanítson, és saját lelkeségéből és lelkesedéséből fakadó érveit kellő alázattal rostálja át a Szentírás és a szent hagyomány szűrőjén.

## TURIÁK ILDIKÓ

### AMÍG A CSERÉP ŐRZI A KINCSET

Uram, amikor kialszik a kezdeti lelkesedés lobogása s az újdonság varázsát átveszi a megszokás, és a belső feszültségek s a külvilág halálos szorításának gyűrűjében ugyanolyan törekenynek tetszik a testvéri kézfo-

gás, mint minden világmegváltó vállalkozás a történelemben, akkor megszólal a Kisértő és megkérdőjelezi mindazt, amiért élünk.

Azt ígértük hozzád tartozásunk hajnalán, hogy ellene mondunk a Sátánnak, és ellene mondunk minden hazugságának, csábításának és pompájának.

Nagyban világosabb a fehér és fekete közt a különbség, s a borotvaélen táncoló kérdésekben is világosabb, mit jelent ellene mondani a Sátánnak, a szürkeségben azonban összemosódnak a határok.

Uram, ennek a kézfogásnak csak akkor van értelme, ha kibírja a napok pergő egymásutánját, és megállapodik egy bármilyen kicsiny, de stabil ponton és építeni kezd; maradandót.

Csillapítsd le nyugtalanságunkat, amely mindig más keres.

Ne maradjon belőle lelkünkben más, csak a Te utánad szomjazás nyugtalansága:

Nyugtalan legyen a szívünk, míg meg nem nyugszik Benned.

Testvéreimért kérlek, önmagamért kérlek;

Kérlek, hogy mindennap ellene tudjunk mondani a Hazugság Atyjának. Taníts bennünket a hétköznapi hűségre!

A hétfő, a kedd, a szerda egymásutánja - fárasztó, Jézusom.

Egy napig vállalni munkát, fegyelmettséget, egymást, bármilyen ember- felettit is kíván olykor ez a vállalás, ez még nagyon is megfelel szalmaláng önbecsülésünknek.

De amíg tart az élet, addig pereg az idő, s amit ma lobogva vittem, az holnap már járom s földrerokasztó teher.

Értesd meg velünk, hogy a birtokolt igazság - mindig csak egy töredéke az igazság egészének, és nem lehet beletenni, nem lehet elfásulni a továbbkeresésben.

Értesd meg, hogy ez a sziszifuszi munka, amely gúzsba köt, szükséges fegyelem.

Vele ássuk nap nap után a hegy mélyéből egyre tábbra az alagutat a világosság felé.

"Gondolkodom, tehát vagyok", s ha megszűnök értelemmel keresni Téged - halott vagyok.

Nem mámoros öröm felvackolódni reggel, hogy szerelmes lendülettel siessünk találkozni Veled.

Te hallgatsz, amikor beszélni szeretnénk Veled, s kötélnék érezzük az imádság óráját - amely kényelmetlen, vág és szorít.

Uram, a szerelem múltán, mi tartja össze a házastársakat?

Mi az, ami több, mint a szerelem?

Két ember önmagát visszavonás nélküli egymásnak ajándékozása abban, amit a ma szolgálata kíván.

Jézusom, taníts meg bennünket imádkozni.

Taníts meg bennünket, hogyan kell unalmas, sötét reggeleken, pattanásig feszített nappalokon s ürességbe fáradt éjszakákon

Neked adnunk szolgáló magunkat.

S a tükör, amelyben Arcod mellett saját nyomorult arcunkat látjuk, ne szegje kedvünk vonásainkat Hozzád igazítani.

Add, hogy ne halványodjék a küldetés robottá, amikor újra meg újra elindulunk az emberek közé népet szeretni Neked.

Amikor annyian teljes erővel szolgálják a Sátán ezerféle embergyilkos "örömhírét", amikor annyian másban keresik a boldogságot s a békét - ne engedj ernyedten, fáradtan, tunyán megállni.

Legyen öntudatunk a felelősség, amely vállunkon nyugszik.

Ez a munka becsület kérdése. Te reánk bíztad a becsületedet.

Reánk bíztad, Uram!

Nem rám és nem őreá, hanem mireánk, a szeretettedben egymás kezét megfogó mi-magunkra.

Őrizd meg ezt a kézfogást a szeretetben akkor is, amikor nehéz szeretni testvéreinket.

Minden percben csalódunk önmagunkban, kérlek tehát, Jézusom, törpeségünk tudata segítsen elviselni csetlő-botló, sokszor olyan érthetetlen testvéreinket.

Tudod Te is, hogy nőni akar az ember - de engedd, hogy éberem vigyázzunk!

Ne egymás rovására és testvéreink fejére akarjunk növekedni, mert "aki legnagyobb akar lenni köztetek, legyen

mindenkinek a szolgálója".

Vetélkedés nélküli közös munka, féltékenység nélküli szeretet kapcsoljon össze bennünket, hogy hitelét ne veszítse ajkunkon a szó, s el ne fogyjon a reményünk.

Segíts megtalálni, ami közösségeddé formálja közösségünket.

Add, hogy ne csak tanulni tudjunk együtt és ne csak egy gépezet részeként sodródjunk a munkába egymás mellé, - hanem meleg, baráti, testvéri közösség legyünk, amelyben Te is otthon vagy s jól érzed magad,



hiszen azt mondtad, hogy ha ketten vagy hárman össze-  
jönnek nevedben, Te ott vagy közöttük.

Jézusom, Te vagy a mi kincsünk. "...a kincset cserép-  
edényben őrizzük, hogy az erő túlaradó nagyságát  
ne magunknak, hanem Istennek tulajdonítsuk.

Mindenfelől szorongatnak, de össze nem szorítanak,  
Kétségeskedünk, de kétségbe nem esünk,  
Üldözést szenvedünk, de elhagyatottak nem vagyunk,  
Földre terítenek, de el nem pusztulunk,

Testünkben Jézus kínszenvedését hordozzuk szünte-  
len,

Hogy Jézus élete is megnyilvánuljon testünkön."

Ki hallott már, Uram, olyat, hogy cserépből építsenek  
házat, ki látott már homokból épült országot?

Te, aki a semmiből "legyen" szavaddal létbe hívtad a  
világot, s fölöltötted emberségünk gyengeségét, hogy el  
nem múló hajlékot építs belőlünk..., hogy megállunk-e  
csak mirajtunk fordul.

Mert, amíg a cserép őrzi a kincset, a kincs megőrzi a  
cserepet a széthullástól.

Amíg testvéri kézfogásunk a Te akaratodat öleli körül  
és Téged hordoz, addig nincsen nagyobb erő ennél.

Úgy legyen, valóban!

1972

*HABOS LÁSZLÓ*

## VERSEK...

### Szeretem a csendet

Szeretem a csendet,  
amely mindig ajándékkal lep meg.  
Olykor üzen valami nagyon szépet,  
máskor pedig nekem szegezi a vétkem.

Szeretem a csendet,  
amely felerősít mindent bennem.  
A jót, amit majd még meg kell tennem,  
s a rosszat, amit Isten már elfelejtett.

Szeretem a csendet,  
melybe Isten annyi titkot rejtett.  
Sok jövőbe mutató szent jelet,  
amelyre csak a holnapok csendje felel.

### Észrevétlenül átölel a fény

Térdelve hallgatom a szent csendet.  
Oltáron a gyertya csontig égett,  
Közben fából faragott szentek néznek,  
Rövid imára hunyom le szemem.

Frissen mázolt gyóntatószék üres.

Nincs még itt a pap, ma ő nem vallat,  
A keresztre szegezett is hallgat,  
S egy kérdést hallott meg süket fülem.

Keskeny ablakon lép be a fény.  
Színes üvegtáblára írt szöveg  
Válaszol a szívbe döfött tőrrel,  
S észrevétlenül átölel a fény.

Az örökmécseken pók sző hálót.  
Egy órája tán, hogy térden állok,  
Kinyílik szemem, s mindent látok

### Metamorfózis

A vétkes visszafordulása,  
A bűnbánó térdreerőgyása,  
A világtalan látomása,  
A néma felkiáltása,  
A kedves árulása,  
A gondolat megvalósulása,

És a hernyó halálában  
A pillangó szárnyalása.

### Hogy éljek...

Csak viaskodtam  
A sárban  
S egyre nőtt a vétkem,  
Hogy éljek.

Leveszem ruhám  
A sárost,  
S megfürdök a fényben,  
Hogy éljek.

### Emlékezek...

Vannak olyan álmok és vannak olyan éjjelek,  
amikor alvás helyett behunyt szemmel emlékezek.  
Emlékezek azokra a felejthetetlen hosszú évekre,  
arra a megismételhetetlen egyszervolt szabad életre.  
Nem a hidegre, amikor annyira fáztam,  
mert nem fértem bele a nekem jutott kabátba  
(hanem betakarózásaimra testvéreim szeretetébe).  
Nem a büntetésből elvégeztetett nehéz munkákra,  
amikor estére, a saját ágyamat sem találtam  
(hanem bekapaszkodásaimra Isten gondviselésébe).  
Nem az ellopott ételekre, a csak félig telt csajkákra,  
a fogda csendjében, gyomrom hangos korgására  
(hanem az ajándékokra, amikre leltem a közösségben).